

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

www.dnp.go.th/kingdnp

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นายเรือง จันทรมหเสถียร
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สำนักสนองงานพระราชดำริ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ภารกิจ

เป็นหน่วยงานที่ดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยป้องกันรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์เดิมที่มีอยู่ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับอุดมสมบูรณ์ ตลอดจนคงไว้ซึ่งสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น สามารถอำนวยประโยชน์แก่ส่วนรวมได้อย่างยั่งยืนสืบไป

ประมวลพระราชดำริด้านป่าไม้

“...การปลูกป่าถ้าจะให้ราษฎรมีประโยชน์ให้เขาอยู่ได้ ให้ใช้วิธีปลูกไม้ ๓ อย่าง แต่มีประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ไม้ใช้สอย ไม้กินได้ ไม้เศรษฐกิจ โดยปลูกรองรับการชลประทาน ปลูกรับซับน้ำและปลูกอุดช่วงไหล่ตามร่องห้วย โดยรับน้ำฝนอย่างเดียว ประโยชน์อย่างที่ว่า ๔ คือ ได้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๓

ประมวลพระราชดำริด้านป่าไม้

“...พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันทึก็จะเป็นป่า ป่าที่
ถวายนความจงรักภักดีต่อน้ำ พระเจ้าอยู่หัวสร้าง
อ่างเก็บน้ำ ฉันทึก็จะสร้างป่า...”

พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ณ บ้านถ้ำตัว อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร

เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ประมวลพระราชดำริด้านป่าไม้

“ไม่ทรงขัดข้อง ทั้งนี้ โครงการที่ขอพระราชทานพระมหากรุณานั้น หากโครงการใดอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดูแลเป็นพิเศษ ควรจะทำประชาพิจารณ์ หรือให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบ วิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วย เพราะโครงการที่จะก่อสร้าง ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ควรจะต้องดูแลเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันมิ ให้เกิดการบุกรุกทำลายป่าไม้เกินความจำเป็น”

พระราชกระแส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทานแก่คณะเจ้าหน้าที่สำนักราชเลขาธิการ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

4	49	2	-	5	-
3	8	-	1	1	2
6	6	-	-	2	-
3	3	-	-	3	4
16	66	2	1	11	6

รวมทั้งสิ้น **102** โครงการ

โครงการขยายผลตามแนวพระราชดำริ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ต้องรีบเร่งดำเนินการ จึงน้อมนำแนวพระราชดำริของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ประสบผลสำเร็จสามารถสนองงานพระราชดำริได้ ไปขยายผลเป็นโครงการพัฒนาต่างๆ ตามแนวพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน พัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการรักษาป่า สามารถอาศัยอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูล อีกจำนวน 32 โครงการ และจะเร่งรัดขยายผลอย่างต่อเนื่องเพื่อสนองงานพระราชดำริอย่างเต็มกำลังความสามารถต่อไป....

โครงการขยายผลตามแนวพระราชดำริ

ภาค	จำนวน
เหนือ	23
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6
กลาง	1
ใต้	2
<u>รวมทั้งสิ้น</u>	<u>32</u>

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(งานป่าไม้)

โครงการหมู่บ้านชายแดน

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่

โครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สัก และพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร บริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปาย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา

- 1) เป็นพื้นที่ที่สำรวจพบป่าสักธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ในพื้นที่สูงกว่า 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล
- 2) มีชุมชน (เผ่าลีซอ) อาศัยอยู่ใกล้เคียงและโดยรอบพื้นที่ป่าสักที่สมบูรณ์ และพบปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตร ลักลอบตัดไม้สัก/ล่าสัตว์ ปัญหายาเสพติด /ความมั่นคง
- 3) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือนำเรียนราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระราชินีนาถ ขอพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ดังกล่าว ต่อมา สำนักราชเลขาธิการ มีหนังสือลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553 แจ้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่า ได้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แล้ว ทรงรับโครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สัก และพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร บริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปาย อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่ตั้งโครงการ

341 ตารางกิโลเมตร ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ความก้าวหน้าโครงการ

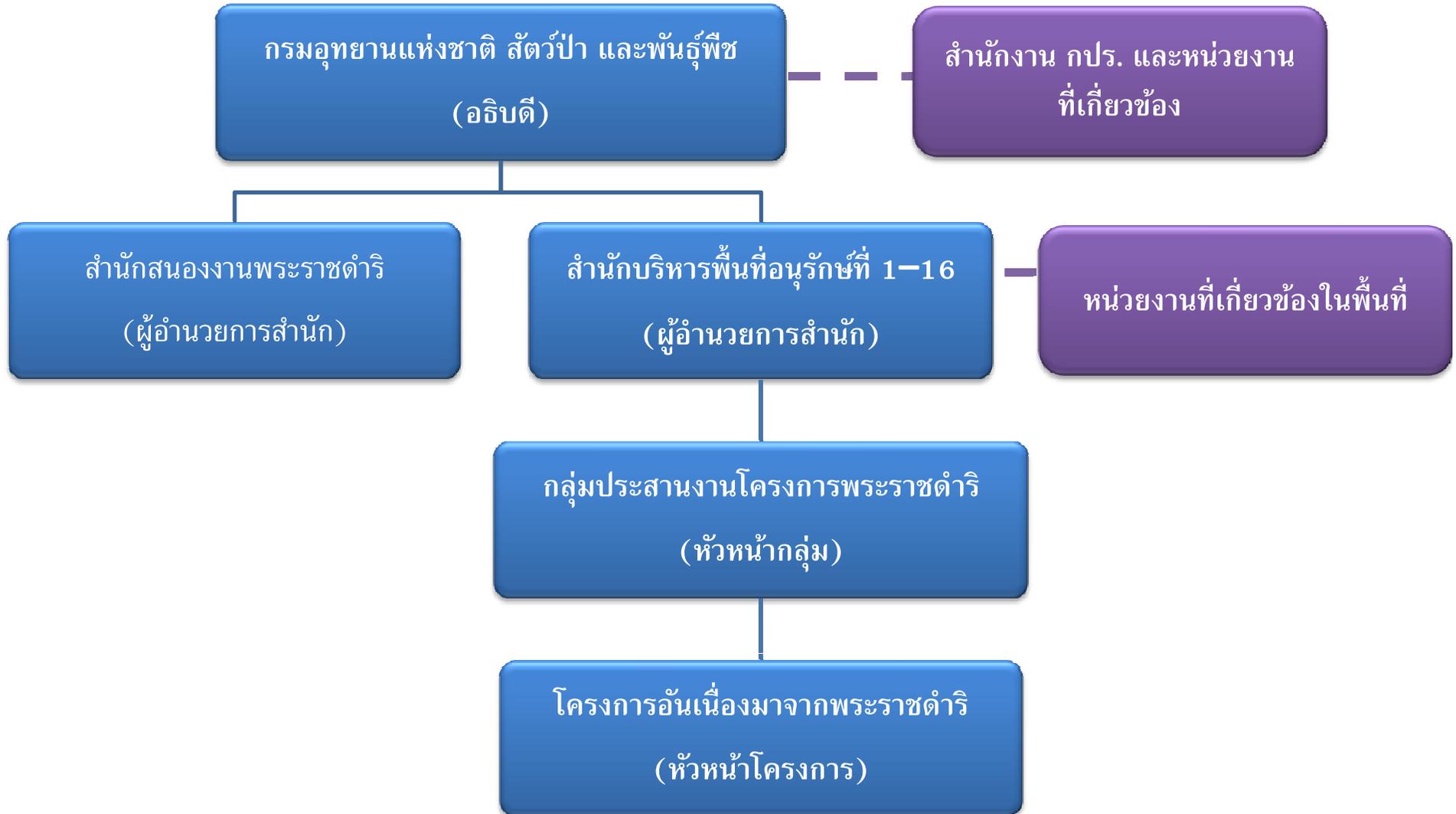
เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 ฯพณฯ องคมนตรี นายสวัสดิ์ วัฒนายากร และ นายพลากร สุวรรณรัฐ พร้อมคณะ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งเยี่ยมชมราษฎรในชุมชนที่อาศัยอยู่ภายในและโดยรอบพื้นที่ป่าสัก ซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าลีซอ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ฐานะค่อนข้างยากจน ดังนั้น การที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้น้อมนำแนวพระราชดำริไปดำเนินโครงการในพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการสงวนรักษาผืนป่าที่มีค่าแห่งนี้ ให้ดำรงอยู่สืบไป

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อเสนอของบประมาณในการดำเนินโครงการจากสำนักงาน กปร. ซึ่งจะมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง คาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินโครงการได้ ภายในปีงบประมาณ 2553 นี้

ฯพณฯ องคมนตรี ตรวจเยี่ยมโครงการฯ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553

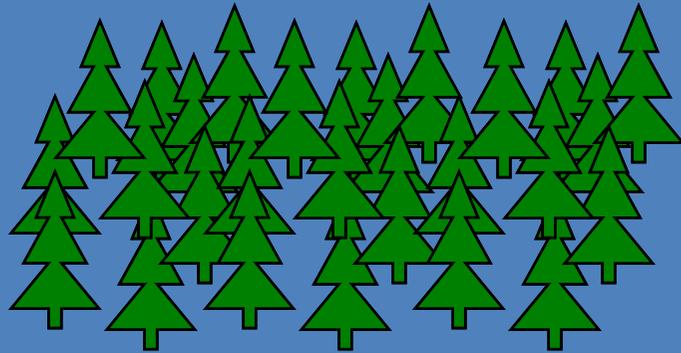
การบริหารจัดการโครงการ

ปัญหาอุปสรรค

โครงการในพื้นที่อนุรักษ์

พรบ. อุทยานแห่งชาติ 2504

เขตอุทยานแห่งชาติ

พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2535

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้พื้นที่อนุรักษ์มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และไม่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และสภาพของระบบนิเวศในพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น

1. พื้นที่อุทยานแห่งชาติ

มาตรา 19 แห่ง พรบ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
ซึ่งปฏิบัติการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการ
คุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือ
การศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวย
ความสะดวกในการทำศนาจรหรือการพักผ่อน
หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัยหรือให้ความรู้แก่
ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี
กำหนด โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

2. พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา 38 แห่ง พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ...ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาหรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือ วิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาหรือการพักผ่อน หรืออำนวยความสะดวกปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่ กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

3. โครงการที่มีความจำเป็น ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้และเป็นโครงการที่จะแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร ไม่มีทางเลือกอื่นใด จำเป็นต้องดำเนินการในพื้นที่อนุรักษ์

พิจารณาขอเพิกถอนพื้นที่ดังกล่าวออกจากการเป็นพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดไว้ใน พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และ พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 โดยจะมีคณะกรรมการในการพิจารณา

อุทยานแห่งชาติ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นประธานกรรมการ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง ร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณา

สำนักสงฆ์งานพระราชดำริ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

www.dnp.go.th/kingdnp